Opsporen van frailty in de Vlaamse huisartsenpraktijk: vergelijkend onderzoek tussen 3 verschillende screeningsmethodes

Haio: DEVOS Kimberly , KUL
Promotor: SCHOENMAKERS Birgitte , KUL
Praktijkopleider: HARDY Bjorn , Vandeputte Gijs , Vermeulen Dirk

Context: Inleiding: Frailty, een progressieve leeftijdsgebonden toestand waarbij de reservecapaciteit van verschillende fysiologische systemen tot een kritisch minimum is gedaald, wordt beschouwd als een belangrijk geriatrisch syndroom. Het vergroot de kwetsbaarheid voor stressoren zoals trauma of ziekte en is een onafhankelijke risicofactor voor nadelige gevolgen voor de gezondheid met inbegrip van sterfte, institutionalisering, vallen en ziekenhuisopname. Vroege identificatie van risicogroepen kan helpen om ongunstige uitkomsten van frailty te vertragen of te voorkomen. Omdat er tot op heden geen eenduidig en makkelijk toepasbaar meetinstrument naar voren geschoven wordt als gouden standaard, valt het op dat screening naar frailty niet altijd systematisch gebeurt. Met deze studie trachten we om drie vaak gebruikte screeningsmethodes naast mekaar te leggen en na te gaan welk meetinstrument het meest doeltreffend en haalbaar is in klinische setting.

Onderzoeksvraag: Wat is een doeltreffend en gemakkelijk toepasbaar screeningsinstrument om frailty vroegtijdig te detecteren in de huisartsenpraktijk?

Methode: Eerst werd een verkennende literatuurstudie uitgevoerd om een overzicht te maken van de beschikbare screeningsmethodes en hun voor- en nadelen. Er werd een selectie gemaakt van 3 screeningsinstrumenten: het Fried-instrument, het CFAI-instrument en subjectieve inschatting door de behandelende huisarts. Deze drie benaderingen werden geïncludeerd in een prospectief observationeel onderzoek in de huisartsensetting en werden via beschrijvende statistiek vergeleken naar detectie van frailty, voorspellende waarde voor 4 negatieve life-events (incidentie vallen, achteruitgang in functionaliteit, aantal ziekenhuisopnames en mortaliteit) en gebruiksgemak toe.

Resultaten: Dit onderzoek omvatte 24 vrouwen en 8 mannen met een gemiddelde leeftijd van respectievelijk 80.5 jaar en 76.83 jaar. De prevalentie van frailty volgens de huisarts en volgens het Fried-instrument was respectievelijk 78.13% (n=25) en 46.88% (n=15). Bij de patiënten die als frail gedetecteerd waren volgens deze twee meetinstrumenten was het aantal negatieve life-events na 6 maanden follow-up percentueel hoger dan voor de niet-fraile patiënten. Zelfrapportage van de frailty status met het CFAI-instrument leverde een veel kleiner aantal fraile patiënten op (15.63%, n =5). Voor dit meetinstrument bleek er geen verschil te zijn tussen de fraile en de niet-fraile groep wat betreft de incidentie van negatieve uitkomstmaten na 6 maanden follow-up.

Conclusie: Proxyscores kunnen dienen als een eerste stap in het screeningsproces naar frailty status waarna verdere screening met een meer gevalideerd instrument zoals het Fried-instrument kan plaatsvinden. Het is een gemakkelijke opsporingsmethode en toonde zich in deze studie een goede voorspeller voor negatieve gezondheidsuitkomsten. Het Fried-instrument is het meest gevalideerde instrument doch de geïncludeerde huisarts ziet dit als te intensief. Het CFAI-instrument correleerde in onze studie weinig met de twee andere maar kan belangrijke inzichten leveren over het perspectief van de oudere betreffende diens gezondheid. Diepgaander onderzoek met meer patiënten, huisartsen en langere follow-up zou opgesteld moeten worden om dit verder te onderzoeken.